

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego
po północnej stronie ulicy Kopalnianej
w obrębie Kamienica Polska**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

WROCŁAW 2019

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2.	Opis metod pracy	3
1.3.	Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP.....	4
1.4.	Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP	4
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska	5
2.1.	Charakterystyka środowiska	5
2.2.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	9
2.3.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	13
3.	Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	13
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko.....	15
4.1.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	15
4.2.	Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	17
4.3.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	18
4.4.	Oddziaływanie na formy ochrony przyrody	18
4.5.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko.....	18
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu	19
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	19
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	20
8.	Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	20
9.	Streszczenie.....	22
10.	Spis literatury	22

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 wspomnianej ustawy, stanowi załącznik do prognozy.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w skrócie MPZP).

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP, który został zainicjowany uchwałą Nr 211/XXXIX/2017 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 28 grudnia 2017 r. zmienioną uchwałą Nr 14/III/2018 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 28 grudnia 2018 r.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio, pośrednio, wtórne, skumulowane;

- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

W projekcie planu miejscowego umożliwia się wprowadzenie funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usług. Dopuszcza się niewysokie budynki wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. Ustala się podstawowe wymogi dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

Podstawowym dokumentem, do którego nawiązuje plan miejscowy, jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamienica Polska. Zgodnie z przyjętym dokumentem, rozpatrywany obszar znajduje się w obrębie strefy przeznaczonej na zabudowę mieszkaniową, zabudowę zagrodową i usługową.

1.4. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP

Zgodnie z art. 52 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Na przedmiotowym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowości Kamienica Polska, przyjęty uchwałą nr 181/XXIV/2005 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 29 grudnia 2005 roku. Prognoza oddziaływania na środowisko dla tego planu nie była dostępna autorowi niniejszego opracowania.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar objęty przystąpieniem do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mieści się w północnej części gminy Kamienica Polska (powiat częstochowski, woj. śląskie), w obrębie Kamienica Polska. Teren planu położony jest w rejonie ul. Kopalnianej. W odległości ok. 120 m na północny-wschód przepływa rz. Warta.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego, teren opracowania położony jest w obrębie mezoregionu Obniżenie Górnej Warty, który wchodzi w skład makroregionu Wyżyna Woźnicko-Wieluńska należącego do podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska i prowincji Wyżyny Polskie.

Zagospodarowanie

Przedmiotowy teren stanowi fragment działek nr 487 i 678 oraz działkę 488. Jest w dużej mierze urządzony. Jego otoczenie wypełnia zieleń urządzona i tereny komunikacji. W sąsiedztwie obszaru planu znajdują się tereny rolne (użytkowane głównie jako łąki i pastwiska), niewielki las oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Rzeźba terenu

Obszar gminy posiada stosunkowo małe urozmaicenie pod względem ukształtowania terenu. Różnice wzniesień są raczej niewielkie, rzędu 50-70 m. Najniżej położona jest północno-wschodnia część gminy - rejon doliny Warty, gdzie teren osiąga 259 m n.p.m. Powierzchnia terenu wznosi się łagodnie w kierunku południowym gdzie osiąga wysokość 320,4 m n.p.m. W morfologii terenu gminy można wyróżnić: wysoczyznę polodowcową, wzniesienia Garbu Rększowickiego oraz doliny rzeczne.

Teren planu położony jest na terasie zalewowej Warty, wyniesionej 1,5 – 3 m ponad średni stan wody w rzece. Teren jest płaski, pozbawiony spadków uniemożliwiających osuwanie się mas ziemnych. Wysokość bezwzględna wynosi tu 256 m n.p.m.

Na badanym obszarze nie stwierdza się terenów zagrożonych osuwaniami mas ziemnych.

Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym gmina Kamienica Polska leży w centralnej części Monokliny Śląsko-Krakowskiej. Charakteryzuje się ona monoklinialnie ułożonymi warstwami triasu i jury, które zapadają się pod niewielkim kątem w kierunku północno-wschodnim pod kredowe osady Niecki Nidziańskiej. Mezozoiczne osady Monokliny Śląsko-Krakowskiej zalegają na podłożu paleozoicznym. Utwory paleozoiczne stwierdzone zostały na głębokości ok. 430 m. Na skałach paleozoicznych zalegają osady triasu. Trias dolny ma miąższość 32 m i reprezentowany jest przez utwory wykształcone w postaci wapieni z wkładkami margli. Średnia miąższość triasu środkowego wynosi 90 m. Są to szare wapienie z wkładkami margla oraz dolomity kruszczońskie. Na triasie środkowym zalega trias górny o średniej miąższości 160,5 m wykształcony w postaci utworów terygenicznych tj. zlepieńców, piaskowców,

mułowców oraz iłowców. Na utworach triasu zalegają osady jury dolnej (liasu). Średnia ich miąższość wynosi 113,5 m; od spodu są to zlepieńce piaskowce i mułowce przechodzące ku stropowi w niezidentyfikowane odpowiedniki tych skał. Lias zalega najczęściej w formie płatów. Jura środkowa (dogger) występuje w północnej i wschodniej części gminy na powierzchni lub pod cienką warstwą czwartorzędu. Reprezentowany jest on przez piaski i piaskowce kościeliskie oraz iły rudonośne.

Osady czwartorzędowe pokrywają przeważającą część gminy. W południowej i południowo - wschodniej części gminy zalegają one na utworach dolnojurajskich, natomiast na pozostałym obszarze na utworach jury środkowej. Miąższość tych osadów na wysoczyznach jest bardzo mała i niekiedy ogranicza się do warstwy gleby.

Na obszarze planu rozpoznaje się obecność utworów środkowej jury – iłów i mułowców piaszczystych z wkładkami piaskowców oraz z syderytami. Grunty ukształtowane z takich utworów nie powinny tworzyć większych trudności przy posadawianiu obiektów inżynierskich.

Na terenie planu nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Pod względem hydrograficznym gmina Kamienica Polska leży w prawostronnym dorzeczu Odry odwadnianym przez Wartę, będącą główną rzeką, która przepływa przez północno-wschodnią część gminy. Rzeka ta płynie na długości ok. 3 km przez obszar gminy; jest nieuregulowana i płynie meandrując w dość głęboko wciętych korycie. Tworzy rozległy system teras.

Obszar planu pozbawiony jest wód powierzchniowych. Znajduje się w odległości ok. 120 m na południowy-zachód od koryta Warty.

Teren planu znajduje się poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów ustawy Prawo Wodne. Zgodnie z informacjami zawartymi w raporcie z wykonania przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego dla zbiornika Poraj wyznaczone zostały obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących. Teren objęty MPZP znajduje się w zasięgu oddziaływania zbiornika.

Zbiornik Poraj (Jezioro Porajskie) znajduje się w odległości ok. 3,6 km na południowy-wschód od obszaru MPZP. Położony jest na terenie gminy Poraj. Jest to zbiornik zaporowy utworzony na rzece Warta.

Obszar objęty planem znajduje się w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych Warta od Zbiornika Poraj do Cieków pod Rudnikami o kodzie PLRW60001918133, która stanowi scaloną część wód regionu wodnego Warty w obszarze dorzecza Odry. Jest to silnie zmieniona część wód, której stan jest zły. Celem środowiskowym dla tych wód jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Jest zagrożona nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych. Ze względu na brak możliwości technicznych, termin osiągnięcia celów środowiskowych jest przedłużony do 2021 r.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są narzędziem polityki wodnej w Polsce, a ich opracowanie wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Stanowią podstawę podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach

granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, według rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Wody podziemne

Obszar gminy przynależy do hydrogeologicznego regionu wieluńsko-krakowskiego z głównym poziomem użytkowym w utworach triasu środkowego. Kolektorem wód są spękane wapień i dolomity. Wody tego poziomu ujmowane są ze znacznych głębokości dochodzących do 400 m. Stwierdzone miąższości warstwy wodonośnej wahają się w granicach 50-125 m, a uzyskiwane wydajności są rzędu 10- 70m³/h. Poziom triasowy spełnia kryteria dla Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Cały obszar gminy usytuowany jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 327 Zbiornik Lubliniec – Myszków.

Na obszarze gminy eksploatowane są dwa ujęcia wód triasowych w Rudniku Wielkim (31m³/h) i Romanowie - Zawadzie (73m³/h). Ujęcia te posiadają jedynie strefę ochrony bezpośredniej. Występowanie warstwy utworów ilastych nieprzepuszczalnych zapewnia ochronę wód zbiornika przed antropogenicznymi zanieczyszczeniami z powierzchni terenu.

Na obszarze planu nie znajdują się ujęcia wody, nie wyodrębnia się także stref ochronnych ujęć wodnych.

Badany obszar znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr 99 o kodzie PLGW600099. Należą one do regionu wodnego Warty. Stan ilościowy i chemiczny tych wód oceniony jest jako dobry. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne, dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Klimat lokalny

Gmina Kamienica Polska położona jest w zachodniej części częstochowsko- kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Temperatury średnioroczne wynoszą 7,5 – 8,5°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,6°C), a najniższe temperatury notowane są w styczniu (-2,9 °C). Okres wegetacyjny wynosi średnio 212 dni. Średnioroczne sumy opadów wynoszą ok. 650 mm. Średnio występuje 165 dni w roku z opadem, z czego 45 - 50 dni przypada na opad śnieżny. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi średnio ok. 71 dni w roku. Kierunki wiatrów nawiązują do ogólnej cyrkulacji powietrza; przeważają wiatry z sektora zachodniego,

a najmniejszy jest udział wiatrów północno-wschodnich i południowo-wschodnich. Wiatry wschodnie występują głównie wiosną i jesienią, północne wiosną.

Obszar planu znajduje się pod wpływem topoklimatu umiarkowanego, który obejmuje tereny zabudowane. Charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszonymi prędkościami wiatru w stosunku do terenów otwartych.

Gleby

Na obszarze gminy występują gleby wytworzone z utworów czwartorzędowych (piasków, glin, torfów, mułów) oraz powstałe ze skał jurajskich (iły, piaski). Na skutek dużego zróżnicowania litologii skał macierzystych na obszarze gminy występuje znaczna zmienność typologiczna gleb. Przeważają gleby pseudobielicowe i brunatne zajmujące ok. 45% powierzchni użytków rolnych. W obniżeniach terenu i przy ciekach powierzchniowych występują czarne ziemie, natomiast w dolinach cieków oraz w wilgotnych obniżeniach terenu występują gleby organogeniczne: torfowe, mułowo-torfowe oraz mady.

Na obszarze planu nie występują gleby użytkowane rolniczo. W otoczeniu obszaru znajdują się użytki zielone wykorzystywane jako łąki i pastwiska. Są to gleby niskich klas bonitacyjnych.

Świat przyrody

Zdecydowaną większość obszaru gminy zajmują użytki rolne (51%), a wśród nich przede wszystkim grunty orne, łąki i pastwiska. We florze tych siedlisk obok panujących pospolitych gatunków traw występuje wiele pospolitych gatunków turzyc oraz sitów. W dolinie Warty i Kamieniczki występują żyzne podmokłe łąki obfitujące miejscami w ziołorośla. Fragmentarycznie w dolinach występują również siedliska roślin wodnych i bagiennych. Wśród łąk przeważają łąki półnaturalne oraz antropogeniczne; w zależności od stopnia uwilgotnienia reprezentują różne zespoły roślinne, od wilgotnych zespołów ziołoroślowych, poprzez wilgotne łąki trześcicowe, świeże łąki z rzędu *Arrhenatheretalia* oraz skrajnie ubogie pastwiska.

Szata roślinna terenu planu jest mało urozmaicona. Występują tu planowe nasadzenia drzew i krzewów oraz roślinność trawiasta. Zieleń ma charakter ozdobny i jest oparta głównie o gatunki iglaste. W sąsiedztwie obszaru planu znajdują się użytki rolne oraz niewielki powierzchniowo las.

Brak jest szczegółowych informacji na temat występowania zwierząt. Na terenie planu można spodziewać się obecności ptaków krajobrazu rolnego lub leśnego, które mogą nadlatywać z terenów przyległych. Oprócz tego mogą się tu pojawiać niewielkie ssaki, takie jak kret ryjówka aksamitna i malutka, rzęsorek rzeczek, nietoperze (nocek duży, mroczek późny), zając, wiewiórka, różne gatunki myszy, lis, dzik, sarna. Należy jednak zaznaczyć, że obszar jest otoczony ogrodzeniem, co utrudnia jego penetrację przez większe gatunki.

Teren gminy to obszar o stosunkowo słabym zróżnicowaniu siedliskowym; brak jest terenów lub obiektów szczególnie cennych przyrodniczo lub wymagających objęcia ochroną ścisłą. Wzdłuż doliny Warty przebiega korytarz ekologiczny umożliwiający migrację gatunkową na duże odległości. Rzeka jednak płynie przez teren gminy jedynie na przestrzeni około 3 km, stąd jej ekologiczne znaczenie dla całej gminy jest znikome.

Na przedmiotowym terenie nie występują elementy środowiska objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Najbliżej usytuowanym względem

planu obszarem chronionym jest Park Krajobrazowy Orlich Gniazd oddalony o ok. 5 km na wschód.

Zgodnie z dostępnymi materiałami poruszającymi problematykę ochrony przyrody na terenie gminy Kamienica Polska, na omawianym terenie nie identyfikuje się stanowisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów, a także cennych siedlisk przyrodniczych.

2.2. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Informacje o problemach środowiska istotnych z punktu widzenia projektu MPZP

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- emisje zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł punktowych (użytkowanie instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych o paliwa stałe) i transportu samochodowego napływające z terenów przyległych.

Powietrze atmosferyczne

Presje

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności największymi źródłami emisji zanieczyszczeń pyłowych w województwie śląskim są zakłady wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych wprowadzające do atmosfery głównie pyły ze spalania paliw oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego. Najwyższy udział w emisji zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w województwie śląskim posiadają jednostki prowadzące działalność w zakresie górnictwa i wydobywania wprowadzające do atmosfery w głównej mierze metan, zakłady wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz przetwórstwa przemysłowego.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych i transporcie. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Jako główne przyczyny przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłu i benzo(a)pirenu w rejonach koncentracji zabudowy mieszkalnej, wskazywane są emisje ze źródeł komunalnych oraz transport drogowy. Szacuje się, że na obszarach miejskich, źródła komunalne odpowiedzialne są za 80% emisji benzo(a)pirenu, natomiast transport drogowy jest główną przyczyną wysokiego poziomu pyłu i dwutlenku azotu, szczególnie w dużych miastach.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas: spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią), znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy gęstą zabudową.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych oraz alarmowe. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2.5}. Badania jakości powietrza na terenie województwa śląskiego prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału omawiany obszar znajduje się w strefie śląskiej. Ocenę jakości powietrza dokonuje się pod kątem zawartości dwutlenku siarki SO₂, dwutlenku azotu NO₂, tlenku węgla CO, benzenu C₆H₆, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartych w tym pyłe ołowiu Pb, arsenu As, kadmu Cd, niklu Ni i benzo(a)pirenu.

Obecnie obowiązuje podział, według którego strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), B (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe), D1 (jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Ocena jakości powietrza na terenie gminy

W zakresie pomiarów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu i metali ciężkich, strefa śląska w roku 2016 została zakwalifikowana do klasy A, co oznacza, że stężenia badanych substancji nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych. Natomiast ze względu na zawartość ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, ozonu a także benzo(a)pirenu, strefa znalazła się w klasie C, co oznacza, że stężenia tych substancji przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe. Zanieczyszczenie tymi substancjami jest podstawą do opracowania programu ochrony powietrza. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długookresowego, dla ozonu, strefa znalazła się w klasie D2.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa śląskiego według kryteriów ochrony roślin, strefę śląską pod kątem stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu zaliczono do klasy A.

Oznacza to, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu wyżej wymienionych substancji. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długookresowego, dla ozonu, strefa znalazła się w klasie D2.

Położenie gminy w stosunkowo dużej odległości od ośrodków przemysłowych (Myszków, Miasteczko Śląskie, Częstochowa), przy jednoczesnym bardzo dużym stopniu lesistości gminy i braku dużych, lokalnych emitorów zanieczyszczeń - powoduje, że stan powietrza w gminie może być oceniany jako poprawny. Wyjątkiem jednak są tereny przylegające bezpośrednio do dróg o największym natężeniu ruchu, a przede wszystkim do DK nr 1 (możliwość ponadnormatywnej emisji tlenu azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, tlenu węgla oraz pyłów).

Lokalnie i okresowo (przy niesprzyjających warunkach pogodowych) mogą być też notowane przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń związane ze spalaniem paliw w celach grzewczych w sektorze mieszkaniowym, szczególnie przy spalaniu różnego rodzaju odpadów (emisja tlenu i dwutlenku węgla, pyłów, dwutlenku siarki, kadmu, ołowiu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, niemetanowych lotnych związków organicznych oraz dioksyn i furanów).

Klimat akustyczny

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1). Na terenie planu nie wyszczególnia się terenów chronionych przed hałasem.

Tab. 1 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Ze względu na rodzaj źródeł hałasu wyodrębniamy hałas komunikacyjny, przemysłowy i komunalny. Największy zasięg ma hałas komunikacyjny, odbierany przez mieszkańców jako najbardziej dokuczliwy. Jego ograniczenie przedstawia też największe problemy techniczne. W ostatnich latach globalnie nie obserwuje się znaczącego wzrostu emisji hałasu komunikacyjnego. Wiąże się to z coraz lepszym technicznie taborom transportowym, lepszymi drogami zapewniającymi płynność ruchu, posiadającymi nowe nawierzchnie o właściwościach pochłaniających dźwięk i wyposażanymi przy każdej modernizacji w środki ograniczające emisję. Ekran wzdłuż nowych arterii komunikacyjnych są coraz częstszym elementem krajobrazu, nie tylko w pobliżu nowych dróg tranzytowych i autostrad, ale także w obrębie miast i wsi. Niestety, w warunkach lokalnych, najczęściej na terenach zwartej zabudowy miejskiej z wąskimi ulicami obciążonymi ruchem na granicy przepustowości, stwierdza się bardzo duże odstępstwa od wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku. Hałas uliczny oceniany jest jako szczególnie uciążliwy. Z hałasów komunikacyjnych, jako najmniej dokuczliwy postrzegany jest hałas kolejowy.

Ocenia się, że na obszarze planu panuje poprawna sytuacja akustyczna. Znajduje się on z dala od głównych dróg przebiegających przez teren gminy. W jego otoczeniu nie identyfikuje się również emitatorów hałasu kolejowego i przemysłowego.

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Obecnie ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych.

Omawiany obszar znajduje się w obrębie jednolitych wód podziemnych nr 99. Ostatnie pomiary jakości tych wód przeprowadzono w roku 2016. Wody charakteryzowały się dobrym stanem ilościowym i chemicznym.

Uwarunkowania ekofizjograficzne

Biorąc pod uwagę opisane w tekście opracowania uwarunkowania ocenia się, że opisywany teren jest predestynowany do pełnienia funkcji mieszkaniowo-usługowej. Wskazane jest, aby funkcji mieszkaniowej towarzyszyły miejsca przeznaczone na funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe. Ze względu na położenie obszaru na mapie gminy, jego sąsiedztwo oraz istniejące zagospodarowanie, na przedmiotowym terenie nie jest wskazane lokalizowanie funkcji przemysłowej. Nie wskazuje się terenów mogących pełnić funkcje przyrodnicze. Nie występują tu cenne elementy środowiska, istotne dla funkcjonowania układu przyrodniczego gminy.

Przyszłe zagospodarowanie nie powinno stanowić źródła uciążliwości dla środowiska i powinno być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- uciążliwości wynikające z istniejącego zagospodarowania powinny ograniczyć się do zajmowanego przez inwestora terenu;
- nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć powodujących degradację środowiska lub mogących pogorszyć jego jakość;

- do ogrzewania obiektów zaleca się zastosowanie niskoemisyjnych i proekologicznych źródeł energii;
- nie zaleca się wprowadzania nowych działalności i obiektów uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, w szczególności generujących hałas;
- ścieki komunalne należy odprowadzać do sieci kanalizacyjnej;
- dla ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed substancjami szkodliwymi pochodzącymi z zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenach utwardzonych, wody te powinny być podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych i wykorzystanie ich do nawadniania terenów zieleni oraz zasilania poziomu wód gruntowych;
- popiera się wszelkie formy zieleni towarzyszącej przyszłej zabudowie;
- dla terenów zabudowy chronionej przed hałasem należy określić standardy klimatu akustycznego.

2.3. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

W przypadku odstąpienia od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będącego przedmiotem niniejszej prognozy, omawiany obszar będzie zagospodarowany na podstawie obowiązujących planów miejscowych.

W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowości Kamienica Polska, przyjętym uchwałą nr 181/XXIV/2005 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 29 grudnia 2005 roku, część obszaru objętego przystąpieniem położona jest na terenie oznaczonym symbolem RP, RZ ,LS, WS z przeznaczeniem na tereny rolnicze, łąki i pastwiska z ciekami wodnymi oraz lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej. Z punktu widzenia ochrony środowiska zagospodarowanie rolnicze jest korzystne i zgodne z istniejącymi warunkami fizjograficznymi.

W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kamienica Polska w rejonie ulicy Kopalnianej, przyjętym uchwałą Nr 206/XXVIII/2010 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 28 kwietnia 2010r., część obszaru objętego przystąpieniem położona jest na terenie oznaczonym symbolem MN,RM,U(DG) przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową i usługową z dopuszczeniem zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej. Przeznaczenie w obowiązującym planie zostało podtrzymane w projekcie planu miejscowego.

3. Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Analizę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały dokonuje się pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

W projekcie planu miejscowego zakłada się realizację obiektów o funkcji mieszkaniowej i usługowej. Ustala się formę i wysokość planowanych obiektów, które powinny w harmonijny sposób wpisywać się w otoczenie. Wprowadzane w planie miejscowym funkcje i możliwe do zrealizowania przeznaczenia terenów zgodne są z istniejącymi uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne nie tworzą większych przeszkód dla realizacji zabudowy.

Zgodnie z wymogami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wyłączenie gruntów z produkcji roślinnej wymaga uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów na inne cele. Zwraca się uwagę, że na omawianym terenie występują gleby niskiej klasy bonitacji, najmniej wartościowe z punktu widzenia produkcji rolnej. Część gleb może zostać zachowana i posłużyć jako podłoże dla kształtowania terenów biologicznie czynnych, jednak nie będzie wykorzystywana rolniczo.

W zakresie ochrony środowiska i działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ zagospodarowania na środowisko istotne są ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, pozyskiwania ciepła do ogrzewania budynków, ochrony klimatu akustycznego, a także kształtowania terenów zieleni.

W projekcie planu ustala się przestrzeń przewidzianą na urządzenie powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych na terenach zainwestowanych. Pozostawienie tej powierzchni jest istotne ze względu na potrzeby retencji wód opadowych i roztopowych przez podłoże. Ponadto jest to przestrzeń mogąca być zagospodarowana zielenią. Pozytywnie ocenia się zachowanie części terenów jako zieleni urządzonej.

W zakresie ochrony przed hałasem ustala się dopuszczalne poziomy dźwięku w środowisku na planowanych terenach mieszkaniowo-usługowych. Takie ustalenia mają na celu ochronę obecnej sytuacji akustycznej.

Na obszarze planu stwarza się możliwość podłączenia budynków do sieci infrastruktury technicznej. Projekt planu zakłada odprowadzanie ścieków bytowych siecią kanalizacyjną. Do czasu realizacji systemu kanalizacji ścieki sanitarne gromadzone będą w zbiornikach bezodpływowych. Dopuszcza się również sytuowanie oczyszczalni przydomowych. Wody opadowe i roztopowe będą mogły być retencjonowane. Wody takie będą mogły być wykorzystywane gospodarczo. W zakresie odprowadzania wód z terenów utwardzonych (np. parkingów, ulic) obowiązuje usunięcie z wód opadowych i roztopowych substancji określonych w przepisach odrębnych, przed ich wprowadzeniem do kanalizacji deszczowej lub do odbiornika (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego).

Ustalenia planu wprowadzają obowiązek pozyskiwania ciepła ze źródeł tradycyjnych przy zastosowaniu urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności energetycznej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Dopuszcza się także stosowanie odnawialnych źródeł energii. Takie rozwiązania są korzystne dla utrzymania poprawnego stanu powietrza atmosferycznego.

Gromadzenie i utylizacja odpadów odbywać się będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze gminy, zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania nowej zabudowy i zagospodarowania na przedmiotowym terenie. Środowisko cechuje się poprawnym stanem, jest odporne na degradację i zachowuje zdolność do regeneracji. Projekt planu uwzględnia wskazania zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym. Jest również zgodny z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamienica Polska”. Opisane rozwiązania w zakresie ochrony środowiska uznaje się za skuteczne i zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na przekształceniu części przestrzeni rolnej w zurbanizowaną. Terenom zabudowanym towarzyszyć będzie zieleni urządzona. Wyposażenie terenów zurbanizowanych w powierzchnie zielone możliwe jest dzięki zapisom uchwały o obowiązku pozostawienia minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w obrębie działek budowlanych. Założenia zieleni pełnić będą funkcje ozdobne i pod względem przyrodniczym stanowić będą niewielką wartość w systemie przyrodniczym gminy. Przestrzeń zurbanizowana nie będzie tworzyć dogodnych warunków dla pojawiania się dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt.

Nie nastąpi uszczuplenie poziomu różnicowania biologicznego obszaru lub terenów przyległych. Nie wykształciły się naturalne siedliska przyrodnicze. Występują tu zbiorowiska antropogeniczne, nie pełniące istotnej funkcji przyrodniczej. Nie przewiduje się kolizji planowanego zagospodarowania z wartościowymi przyrodniczo elementami środowiska.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Realizacja postanowień planu spowoduje nieznaczne przekształcenie morfologii terenu na potrzeby realizacji zagospodarowania. Dopuszcza się niewysokie obiekty, nie wymagające przeprowadzenia głębokich wykopów lub niwelacji terenu. Charakter ukształtowania rzeźby terenu zostanie zachowany.

Pokrywa glebowa w miejscach przeznaczonych do zagospodarowania zostanie zdjęta. Zwiększenie areału terenów zabudowanych i utwardzonych w pewnym stopniu obniży zdolności retencyjne podłoża. Ze względu na zachowanie zdolności chłonnej terenów, wprowadzono obowiązek zachowania części terenów w postaci powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Ustalenia planu przewidują obecność budynków, które ogrzewane będą za pomocą indywidualnych systemów grzewczych, co równoznaczne jest z pojawieniem się nowych emitorów zanieczyszczeń atmosferycznych. Za szkodliwe emisje w pewnym stopniu odpowiadać będzie również ruch samochodowy, który wzrośnie po pojawieniu się nowych terenów zabudowanych. W trosce o jakość atmosfery, ustalenia planu miejscowego zakładają pozyskiwanie ciepła ze źródeł o niskim stopniu emisji, w tym z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii o niedużej mocy. Przy zastosowaniu zawartych w projekcie uchwały planu zaleceń, uznaje się, że oddziaływanie nowych emitorów zanieczyszczeń nie powinno wpłynąć ujemnie na jakość powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze i terenach przyległych.

Oddziaływanie na klimat lokalny

W obrębie terenów przeznaczonych na zainwestowanie przewiduje się przekształcenie warunków klimatu miejscowego w kierunku topoklimatu umiarkowanego, cechującego tereny zabudowane. Taki topoklimat charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszonymi prędkościami wiatru oraz

zwiększonym zanieczyszczeniem powietrza w stosunku do terenów otwartych. Zabudowa terenu zmniejszy możliwości swobodnego przemieszczania się mas powietrza. W najbliższym sąsiedztwie budynków, terenów utwardzonych spodziewać się będzie można wzrostu średnich temperatur oraz spadku wilgotności powietrza. Zakres zmian topoklimatu będzie uzależniony od charakteru zagospodarowania terenu, w szczególności wielkości powierzchni zabudowy, a także kubatury obiektów. Istotne znaczenie będzie miała wielkość powierzchni utwardzonych.

Uznaje się, że ze względu na niewielką powierzchnię obszaru przeznaczanego do zainwestowania w stosunku do rozległych powierzchni terenów pozostających w otoczeniu, nie będzie występował negatywny wpływ na klimat powodowany emisją gazów cieplarnianych. Nie przewiduje się również zwiększenia ryzyka wystąpienia zjawisk ekstremalnych, takich jak powódź i susza. Niemniej jednak sygnalizuje się, że pojawienie się w przestrzeni obszarów niezabudowanych nowych obiektów, może w pewien sposób oddziaływać na klimat w wyniku wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych.

Ocenia się, że wskazany do zainwestowania teren nie odgrywa istotnej roli ze względu na wychwytywanie dwutlenku węgla. Za pochłanianie tego gazu w największym stopniu odpowiedzialne są drzewa. Nie znajdują się tu zwarte tereny zadrzewione o dużej powierzchni. Nie nastąpi zatem utrata siedlisk zapewniających sekwestrację CO₂.

W zakresie rozwiązań zapewniających przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatycznym zakłada się pozyskiwanie ciepła w oparciu o niskoemisyjne nośniki energii oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie planu będzie kształtowany przez ruch samochodowy, który odbywać się będzie przyległą do obszaru planu ulicą. Na terenie planu powstanie nieduża liczba obiektów, które stanowić będą cel podróży. Można zatem założyć, że ruch samochodowy będzie niewielki, co nie spowoduje pogorszenia jakości klimatu akustycznego.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze objętym planowanym zainwestowaniem przyjęto rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego. Szczególne znaczenie w tym względzie mają zapisy wprowadzające obowiązek odprowadzania ścieków sanitarnych systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków.

Realizacja postanowień planu miejscowego nie będzie miała wpływu na stan wód powierzchniowych na terenie gminy.

Ocenia się, że przyjęte w projekcie planu rozwiązania nie powinny tworzyć przeszkody dla osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Rozwiązania regulujące gospodarkę wodno-ściekową należy uznać za skuteczne, możliwe do spełnienia i sprzyjające osiągnięciu wyznaczonych celów środowiskowych. Najkorzystniejszym przyjętym rozwiązaniem jest wyposażenie terenu w system kanalizacji i odprowadzanie zanieczyszczonych wód do oczyszczalni ścieków. Sposób odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych (w szczególności dróg) gwarantują ustalenia planu, jak również przepisy szczególne. Na terenie opracowania nie przewiduje się możliwości realizacji funkcji mogących w sposób szczególnie negatywny wpłynąć na jakość wód, np. składowisk odpadów. Nie

ytuuje się również ferm hodowlanych, zakładów przemysłowych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla wód.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja ustaleń planu oznaczać będzie zmiany w krajobrazie. W planie miejscowym dopuszcza się realizację budynków mieszkaniowych i usługowych wraz z niezbędnym zagospodarowaniem terenu, w tym obiektów infrastruktury drogowej i technicznej. Zabudowa oparta będzie o niewysokie obiekty, które formą architektoniczną powinny nawiązywać do okolicznej zabudowy w tej części gminy. Nie będą się one w sposób negatywny odznaczały się w krajobrazie i nie będą dostrzegalne z dalszych odległości.

W zakresie kształtowania krajobrazu oraz zachowania ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalania planu dotyczące ukształtowania zabudowy, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, a także wysokości budynków i obiektów budowlanych.

Na obszarze planu nie występują zabytki i dobra materialne wymagające szczególnej ochrony na podstawie planu miejscowego. Ustala się jedynie strefę ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Realizacja postanowień planu miejscowego nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko kulturowe gminy.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w planie kategorie przeznaczenia i funkcje terenów wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. W pewnym stopniu warunki zamieszkiwania może pogorszyć nadmierne emisje zanieczyszczeń atmosferycznych z sektora komunalnego i transportowego, jednak w przypadku wypełnienia zawartych w projekcie uchwały ustaleń, niekorzystny wpływ powinien zostać zminimalizowany. W planie przyjęto korzystne rozwiązania z zakresu ochrony środowiska terenów mieszkaniowych.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszaru zainwestowania oraz wewnątrz omawianego terytorium. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z instalacji grzewczych oraz transportu samochodowego nie spowodują znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Niemniej jednak obserwuje się wzrost ilości terenów zabudowanych w sąsiedztwie obszaru planu, co w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko np. nadmierną emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będzie oddziaływał na środowisko również poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu

ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze gminy. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w gminie (migracja zanieczyszczeń przez powietrze atmosferyczne). Uciążliwości związane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego będą odczuwalne na całej długości tras dojazdowych do obiektów umiejscowionych na obszarze planu.

4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.4. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Na terenie planu nie występują obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Uznaje się, że skala i rodzaj oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu nie zagraża jakości środowiska występujących na terenie gminy obszarów chronionych. Planowane zagospodarowanie, ze względu na znaczne oddalenie od granic form chronionych i brak z nimi powiązań przyrodniczych, nie będzie miał znaczącego negatywnego wpływu na warunki występowania siedlisk i gatunków zwierząt.

4.5. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko

Opisane w tekście oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, zgodnie z przyjętymi założeniami, przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Tab. 2. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zabudowane.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniość i	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne i negatywne	miejscowe i lokalne	nieodwracalne	duże
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	duże
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	częściowo odwracalne	duże

Funkcje o umiarkowanym wpływie na środowisko, powodujące przekształcenia w środowisku przyrodniczym i krajobrazie, skutkujące emisją zanieczyszczeń do atmosfery i wód (Tabela 2)

Tereny zabudowane będą miały zróżnicowany wpływ na środowisko. Ich funkcjonowanie wiąże się z większym poborem wody oraz odprowadzaniem ścieków i odpadów, a także zanieczyszczeń atmosferycznych. Ustalenia planu w zakresie ochrony środowiska i wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną pozwalają na zminimalizowanie negatywnego wpływu przewidywanych funkcji na środowisko, w tym jakość wód, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny. Rozwój nowych funkcji przyczyni się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej i utraty walorów produkcyjnych gleb. Ustalenia MPZP przewidują minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, co stwarza możliwości w zakresie kształtowania terenów zieleni urządzonej. Wprowadzenie zabudowy przyczyni się do nieznacznego przekształcenia morfologii terenu i miejscowych zmian w krajobrazie.

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu i zasad jego zagospodarowania, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego. Oprócz tego prowadzony będzie państwowy monitoring środowiska prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska. W przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji MPZP i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń MPZP powinny być wykonywane okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji MPZP, realizowane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Proponuje się wykonywanie przeglądów co cztery lata.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego;
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych (w tym odnawialnych) źródeł energii, stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji,
- podłączenie nowych obiektów do sieci kanalizacyjnej,

- zachowanie możliwie jak największej liczby drzew,
- wyposażenie terenów zabudowanych w zieleń.

Uznaje się, że przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

W zakresie rozwiązań alternatywnych proponuje się rozważyć podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na obszarze przeznaczonym do zainwestowania.

Rozwiązaniem alternatywnym jest również brak realizacji analizowanego dokumentu, jest to jednak sprzeczne z zamierzeniami inwestycyjnymi i interesem ekonomicznym gminy oraz oczekiwaniami i potrzebami inwestorów.

8. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawnym, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997r,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,

Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,

- Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będącej podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumenty na szczeblu krajowym

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego po północnej stronie ulicy Kopalnianej w obrębie Kamienica Polska. Teren planu położony jest w rejonie ul. Kopalnianej. W odległości ok. 120 m na północny-wschód przepływa rz. Warta. Jest w dużej mierze urządzony. Jego otoczenie wypełnia zieleń urządzona i tereny komunikacji.

W projekcie planu miejscowego umożliwia się wprowadzenie funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usług. Dopuszcza się niewysokie budynki wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. Ustala się podstawowe wymogi dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

Projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania nowej zabudowy i zagospodarowania na przedmiotowym terenie. Środowisko cechuje się poprawnym stanem, jest odporne na degradację i zachowuje zdolność do regeneracji. Projekt planu uwzględnia wskazania zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym. Jest również zgodny z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamienica Polska”

Rozwiązania w zakresie ochrony środowiska uznaje się za skuteczne i zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. Efektywne i pełne wdrożenie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinno stanowić wystarczające zabezpieczenie przed potencjalnymi negatywnymi, przyszłymi zmianami w środowisku.

10. Spis literatury

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamienica Polska.
2. „Program Ochrony Środowiska Gminy Kamienica Polska” A. Tychowska, K. Micherdzińska – Jamroży, K. Głowacz, PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – BADAWCZE INTEREKO SPÓŁKA Z O. O. 2004 na zlecenie gminy Kamienica Polska
3. „Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Kamienica Polska dla obszaru położonego w granicach administracyjnych gminy”, mgr inż. Jerzy Pietrasz współpraca: mgr inż. arch. Małgorzata Pietrasz.
4. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski arkusz CZĘSTOCHOWA skala 1:50000, Państwowy Instytut Geologiczny.
5. Objaśnienia do szczegółowej Mapy Geologicznej Polski arkusz CZĘSTOCHOWA, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa 1986 r.
6. System Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego <http://mapy.orsip.pl/imap/>.
7. Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.
8. Mapy zamieszczone w serwisie <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>.
9. Informacje zamieszczone w serwisie internetowym Państwowego Instytutu Geologicznego <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>.
10. Informacje zawarte w Systemie Osłony Osuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>.
11. Mapa stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary udostępniona na portalu Głównego Inspektoratu Ochrony środowiska <http://mjwp.gios.gov.pl>
12. Akty prawne pozyskane ze strony internetowej <http://isip.sejm.gov.pl/>.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe, ponad 5-letnie doświadczenie w sporządzaniu prognoz), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Rafał Odachowski